

ЛЬВІВСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ Засн. 1893 з ініціативи А. Чоловського як Істор. музей міста Львова. Спочатку розташовувався у кімнаті архіву в ратуші (основу зібрання складали муніцип. й цехові пам'ятки та подарунки приват. осіб), 1926 отримав власне приміщення. 1940 об'єднаний із Нац. музеєм ім. короля Яна III (створ. 1908), відтоді — сучасна назва. До складу фонд. зібрання Л. і. м. увійшли також окремі колекції закритих рад. владою львів. музеїв, зокрема Музею ім. князів Любомирських, НТШ, Ставропігій. інституту. Під час 2-ї світової війни перед відступом нім. військ із музею вивезено частину наук. б-ки (1800 томів), цінні колекції археол. знахідок (понад 5 тис. од.) і зброї (1250 од.) тощо. Відновив роботу в серпні 1944. У 1951 на вимогу рад. і парт. органів повністю перебудовано структуру Л. і. м.; частину музей. предметів за примус. обміном передано до ін. музеїв; пам'ятки, пов'язані із нац.-визв. рухом, вилучено і знищено. Ідеол. перекручення у висвітленні істор. дійсності усунуто після проголошення незалежності України 1991. Нині музей підпорядк. Львів. облдержадміністрації. У його структурі діють відділи: фондів, художньо-реставрац., археології, давньої історії України, історії зх.-укр. земель 2-ї пол. 19 — поч. 20 ст., історії укр. діаспори, істор. коштовностей, «Літературний Львів 1-ї пол. 20 ст.»; наук.-метод. відділ муз. будівництва; Коновальця Є. Історико-меморіальний музей, Музей-Арсенал, Музей визвольної боротьби України, «Палаццо Бандінеллі» Музей (усі — Львів), Шухевича Р. Музей; б-ка. У фондах — понад 350 тис. од. зберігання: археол. матеріали, твори живопису, скульптури, графіки, архівні документи, рукописні книги, стародруки, вироби з металу, шкіри, дерева, скла і порцеляни, меблі, годинники, муз. інструменти, фото та фотонегативи, зброя, пам'ятки нумізматики,

фалеристики, сфрагістики тощо. Серед раритет. експонатів — рукописи і стародруки 12-17 ст. (зокрема «Кристинопільський Апостол»), трофейні турец. військ. намети 17 ст., обладунки «крилатих» гусарів, гуцул. зброя 18-19 ст., старовинні ордени країн Європи й Азії, укр. фалеристика 19 — 1-ї пол. 20 ст., мемор. пам'ятки істор. осіб (листи Яна III Собеського, рукопис Жорж Санд, пасмо волосся Наполеона I Бонапарта, каптан Петра I, золотий медальйон М. Драгоманова). Від 1993 виходять «Наукові записки Львівського історичного музею» (опубл. 16 вип.). У різний час у музеї працювали К.-Ю. Бадецький, Л. Харевич, Р. Менкіцький, В. Подляха, Я. Пастернак, Г. Гербільський, І. Свешников, М. Косів. Директор — Б. Чайковський (від 1978).

Рекомендована література

1. Свешнікова І. 75-річчя Львівського історичного музею // УІЖ. 1968. № 7;
2. Косой В. М. Деякі аспекти науково-дослідної роботи Львівського історичного музею в умовах формування ринкової економіки // Музей на межі тисячоліть: Зб. доп. та повідомлень міжнар. наук. конф. Дн., 1999;
3. Крутоус А. Сторінки з минулого (1939-1990) Львівського історичного музею // Наук. зап. Львів. істор. музею. 2000. Вип. 9;
4. Чайковський Б. Львівський історичний музей у реаліях нового часу (1990-2000 рр.) // Там само;
5. Музей XXI століття: актуальні проблеми сьогодення: Мат. наук.-практ. конф. до 115-ї річниці Львів. істор. музею. Львів, 12 жовт. 2008. Л., 2008;
6. Львів у графіці [з фондів Львівського історичного музею]: Альбом. Л., 2013.

Б. М. Чайковський

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Львівський історичний музей / Б. М. Чайковський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-59641>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).